
Kunnskapsdepartementet

Høringssvar – forslag til endringer i barnehageloven

Det vises til høringsbrev med høringsfrist 13.11.2019.

Miljørettet helsevern i Vestfold er en interkommunal tjeneste som ble etablert i 2004 og betjener kommunene i Vestfold bortsett fra Sandefjord og Larvik. Avdelingen har 5 ansatte og utfører oppgaver i henhold til folkehelselovens kapittel 3 om miljørettet helsevern med tilhørende forskrifter, samt tobakkskadelovens kapittel 5. Vi arbeider med helse i plansaker, klagesaker, samt tilsyn, godkjenning og veiledning etter blant annet forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Myndigheten til å fatte vedtak ligger hos kommuneoverlegene i den enkelte kommune.

Miljørettet helsevern i Vestfold som avdeling vil med dette gi en uttalelse til forslag om endringer i barnehageloven. Vi vil spesielt fokusere på endringene som berører vårt regelverk, *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler*:

Våre merknader:

Selve høringsforslaget

Endring av forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler er til høring. Departementet foreslår at miljørettet helsevern forskriften i hovedsak skal regulere det fysiske miljøet, og at det psykososiale miljøet i hovedsak skal reguleres i opplæringsloven og barnehageloven. Det vurderes blant annet å endre § 12. om psykososialt miljø. Dette fordi forholdet er tenkt tatt inn og regulert i barnehageloven. Med denne bakgrunn burde det ha vært bedre samkjøring av disse to høringene, blant annet med samme høringsfrist. Vi mener videre at når de foreslåtte regelverksendringer så sterkt berører vårt fagområde, burde representant for fagområdet miljørettet helsevern ved NEMFO vært med i arbeidsgruppen som utarbeidet endringsforslaget av barnehageloven (og miljørettet helsevern forskriften). I høringsforslaget kommer det ikke godt nok frem at innføring av de nye kravene til psykososialt miljø i barnehageloven gjøres samtidig med forslag til regelverksendring av samme forhold i miljørettet helsevern forskriften vil mange av høringssvarene som kommer kunne mangle dette aspektet. Departementet tydeliggjør ikke godt nok at høringsinstansene skal komme med innspill også i forhold til denne mulige konsekvensen av forslaget. De nevner miljørettet helsevern forskriften som relevant regelverk, men høringsnotatet omtaler ikke hva innføring av nye krav er tenkt å medføre av endringer i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, bortsett fra en liten setning i 2. avsnitt på side 18 av høringsnotatet.

Vi bemerker at det i bakgrunnen for høringsforslaget for endring av barnehageloven ikke er nevnt at krav til psykososialt miljø i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler ikke er dekkende, eller tydelig nok. Det er heller ikke nevnt at målet var en forenkling og harmonisering av regelverket, spesielt med tanke på å unngå «dobbelregulering» med *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler*.

Psykososialt miljø

Vi er positive til at det lovfestes krav om og barnehagene skal arbeide systematisk for et trygt og godt barnehagemiljø i barnehageloven og at det innføres aktivitetsplikt, samt nulltoleranse og plikt til fremmende og forebyggende arbeid. Samtidig mener vi at dette ikke må medføre at § 12, krav om psykososiale forhold tas ut av i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Årsaken til dette er at psykososialt miljø begrepet er noe snevert i barnehageloven. Det omfatter hovedsakelig problemstillinger rundt mobbing, krenkelse, samspill og interaksjon mellom barn og barn, samt barn og voksne og hovedsakelig individrettet. Det er lite egnet til å regulere forhold som for eksempel sammenheng mellom tilrettelegging av fysiske forhold og det psykososiale miljøet. Dette gjelder for eksempel hvordan uteområdet er utformet og brukt for å hindre mobbing og utestengelse, hvordan uteområdet til en barnehage er utformet for å øke positive stimuli og fremme fysisk aktivitet og sosialt samvær. Hvordan sanitærrom og stellerom er utformet for å sikre barnas privatliv og for å hindre overgrep. Hvordan sanitærrom er plassert og utformet for å hindre mobbing, hvordan de fysiske forholdene tilrettelegges, slik at barna opplever trygghet og sikkerhet. Hvordan forholdene tilrettelegges for at barn med sensoriske vansker finner sted for hvile og ro, samt eksempelvis hvordan psykososiale forhold skal være rundt måltider (nok tid til å spise, ikke bruke skjerm som barnevakt under spising mm). Vi mener videre at krav til godt psykososialt miljø både i barnehageloven og i forskrift om miljørettet helsevern ville være positivt, de vil med dette forsterke hverandre og styrke barnas rettigheter. Barnehageloven og *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler* kan ha ulike innfallsvinkler, og samlet bidrar de til et enda bedre barnehagemiljø.

Sikkerhet og beredskap

Regelverket om sikkerhet og beredskap ligger i dag i forskrift om miljørettet helsevern. Det foreslås utredet med tanke på å overføre denne delen av regelverket til Kunnskapsdepartementet.

Forebygging av ulykker med risikovurdering og risikoreduserende tiltak er tradisjonelt et miljørettet helsevernområde og et tema det ofte føres tilsyn på. Det er etter vårt syn ikke noe i veien for at eventuelt deler av beredskapen hva gjelder overordnet beredskapsplan mot trussel/vold/gisseltaking synliggjøres også i barnehageloven. Det samme kan være relevant hva gjelder sikkerhet til enkeltbarn.-Samtidig henstiller vi til at sikkerhet, risikovurdering og beredskap fortsatt blir liggende til miljørettet helsevernregelverket. Vi finner det besynderlig at temaet sikkerhet og beredskap ikke håndteres som en del av høringen av barnehageloven og forskrift om miljø og helse.

Til 7 c Krav til samlet barnehageanlegg

Vi støtter at lokaler innenfor en juridisk enhet skal ligge samlet for å sikre at barna i alle bygg får tilfredsstillende uteareal og tilfredsstillende pedagogtettethet/personaltettethet i alle avdelinger. Samlet barnehageanlegg gjør det lettere å vurdere barnehagens egnethet og tilbudets kvalitet. Begrepet «samlet» bør tydeliggjøres og vi må finne tilsvarende ordlyd i forskrift om miljø og helse i barnehager og skole.

Miljørettet helsevern

Interkommunalt samarbeid mellom
Holmestrand, Horten, Færder, Re, Sande,
Svelvik, Tønsberg,

Besøks –og postadresse:
Regata 2
Postboks 123, 3164 REVETAL
Epost: mhhv@re.kommune.no

Telefon
33 06 10 00

Org.nr: 00983885497
Bankgiro: 1638 02 43508

Side 1av 3

Til § 7 d Internkontroll i barnehagen

Miljørettet helsevern i Vestfold er positiv til at stilles krav til internkontroll i barnehageloven. Barnehageloven bør også vise til kravet i MHV forskriften. Internkontrollparagrafen i barnehageloven, kommuneloven, i miljørettet helsevern forskriften, samt selve internkontrollforskriften bør samordnes og harmoniseres. Dette gjelder også hvem som har ansvaret for å sikre at det føres internkontroll i kommunale og private barnehager..

Til 8 a Krav til uavhengighet og likebehandling

Miljørettet helsevern i Vestfold er positive til departementets forslag om at kommunen skal organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet uavhengig av oppgavene kommunen har som ansvarlig for en eller flere barnehager. Kommunen skal også behandle private og kommunale barnehager likt, når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet.

Det står i høringsforslaget at kommunen kan velge å delegere tilsynsoppgaver tilknyttet barnehageloven til andre, blant annet til et interkommunalt samarbeid. Miljørettet helsevern i Vestfold er enige i departementets vurdering om viktigheten av at kommunale tilsynsmyndigheter er uavhengige i forhold til sine tilsynsobjekter. Dette for at de skal være habile i arbeidet med å føre tilsyn med alle barnehager i kommunen uavhengig av eierskap. Spesielt i små og mellomstore kommuner, hvor det er vanskelig å sikre uavhengighet organisatorisk vil dette være en fordel. Dette også sett i lys av at kommunaldirektøren til syvende og sist har både eieransvar og ansvar for tilsyn. Vi har god erfaring med interkommunalt samarbeid.

Til § 20 Nulltoleranse og plikt til fremmede og forebyggende arbeid

Det er bra at barnehagene får et lovkrav som skal sikre barna et trygt og godt barnehagemiljø. Overskriften bør endres til «Nulltoleranse mot krenkelser, og plikt til forebyggende arbeid» eller til «Nulltoleranse og systematisk arbeid» slik den er formulert i Opplæringslovens §9A-3.

Til § 21. Aktivitetsplikt for å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt miljø.

Styrer skal varsle den som er ansvarlig for barnehagen i alvorlige tilfeller. Det bør tydeliggjøres hva som legges i «alvorlig» i denne sammenheng.

Vi mener det bør følge med en dokumentasjonsplikt til aktivitetsplikten for å sikre at aktivitetspliktens delplikter blir fulgt. Dette vil også være i henhold til internkontrollforskriftens § 5, punkt 7 om avviksbehandling. Dokumentasjon er nødvendig og viktig for barnet og barnehagepersonalet. Barnets beste skal veie tyngst etter denne loven.

Konklusjon

Miljørettet helsevern i Vestfold mener at denne høringen burde ha vært samkjørt med høring av ny forskrift om miljø og helse i barnehager og skoler med felles høringsfrist. Høring av barnehageloven burde ha omtalt de to forslaget opp mot hverandre i større grad.

Vi mener videre at krav til godt psykososialt miljø både i barnehageloven og i forskrift om miljørettet helsevern ville være positivt, de vil med dette forsterke hverandre og styrke barnas rettigheter.

Med hilsen

Mona Bondevik
avdelingsleder

Eva Rizi
miljørettet helsevernkonsulent